No. 128. 1836

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig en Nieuws- *Handelschappelijk* *BLAD,*

Donderdag 31 Mei.

Frankrijk.

Paris, den 26sten Mei.

De kamer der afgevaardigden heeft zich heden met de afzonderlijke artikelen van het budget der openbare werken bezig gehouden.

— Een der ministeriele bladen, over de kwestie van de vermindering der rente sprekende, geeft heden zijne meening te kennen, volgens welke, waarschijnlijk tot het volgend jaar zal onafgedaan blijven. Het schijnt dat het bestuur, uit hoofde van het reeds blijkbaar wordend ongeduld der leden om naar hunne haardsteden terug te keeren, met der daad hoopt, dat zoodanig voor het tegenwoordige de uitslag zal zijn van deze zoo veel geruchts gemaakt hebbende zaak. Immers gelooft men, dat de rapporteur van de commissie der pairs, de graaf *Roy*, niet voor het laatst der volgende week met zijnen arbeid zal gereed zijn en de openbare discussie bij de pairs niet voor den 10den junij zal aanvangen, met welk een en ander het te laat zal worden, om de wijzigingen, die men verwacht dat de pairs in het ontwerp zullen brengen, nog door de afgevaardigden in deze zitting te doen behandelen.

— De minister van marine heeft depeches naar Brest gezonden, welke den last zouden houden om onmiddellijk een vaartuig naar Mexico af te zenden. Men zegt dat de kommandant *Baudin* het bevel zal worden toegezonden om met het Mexicaansch gouvernement in onderhandeling te treden, zoodra het blijken van genoegzaam voor eene redelijkende schikking mogt gegeven hebben.

— De koninklijke familie gaat met den eersten junij Neuilly bewonen.

— De bewegingen van troepen naar de noordelijke grenzen hebben geheel opgehouden, de garnizoenen der aan die grenszijde gelegene plaatsen zijn eenigzins versterkt. Het schijnt, dat men de middelen voor de vorming van een observatie-leger heeft willen verzamelen voor het geval dat hetzelve noodig mogt worden, veelmeer dan onmiddellijk een dergelijk leger tot stand te brengen. Sommige lieden zijn ook van meening dat men de eerste bevelen, op de koude het hof van Berlijn zoodane vertoogen, gewijzigd heeft.

— De burggraaf *de Chateaubriand* bevindt zich sedert de laatste maanden vrij ziekelijk en lijdend; zoo men zegt, zal hij binnen kort, op raad der geneesheeren, de wateren aan de Pyreneën gaan gebruiken.

— Reeds voor eenige jaren had de prins *de Talleyrand* in het park van zijn kasteel Valençay een prachtig grafgesticht doen oprigten. Het is daar, dat zijn stoffelijk overschot zal worden overgebragt.

— Door de voorstanders van het oudere stamhuis is vroeger het gerucht verbreid geworden, dat de leden van den ouderen tak zouden uitgenoodigd worden tot bijwoning van de feesten die te Milaan ter gelegenheid van de kroning, zullen worden gegeven. Thans wil men hier, dantegendeel, dat de Keizer van Oostenrijk de familie van *Karel X* verzocht heeft om gedurende dien kroonplegtigheid te Milaan niet te komen. De hertog *van Angoulême* zegt men voor het overige, dat zich tegenwoordig gezaarlijk ziek bevindt.

— Thans is bekend gemaakt het *ultimatum* van onzen gevolmagtigden minister van Mexico aan het bewind van dat land. In dit stuk, hetwelk van grooten omvang is, wordt gezegd dat dij, alvorens, niet wilde uitweiden over de talloze onbillijkheden en kwelerijen, welke de Fransche ingezetenen in Mexico hebben moeten verduren, dat hij op gehaande zaken niet zou terugkomen, doch dat hij thans zijn *ultimatum* drie punten vaststelde, waaraan de Mexikaansche regering zich moest verbinden, alsc 1°. dat aan de diplomatische en consulaire agenten, den koophandel en de scheepvaart van Frankrijk het genot zou worden verzekerd van alle voordeelen, welke de omzigt begunstigde vreemde natie genieht; 2°. dat voortaan de Fransche onderdanen niet meer zouden worden onderworpen aan eenige oorlogs- of andere belasting, welke onder den naam van gedwongen leening bekend is, en 3°. dat binnen eenige maanden zal kunnen worden gemaakt op de vergoeding, welke de Franschen in den handel tot nog toe gehad hebben. De minister van Frankrijk verklaart verder, dat hij het antwoord op dit *ultimatum* vóór den 15 mei verwacht, en dat, indien men hetzelve niet bekwam, hij genoodzaakt zou zijn, hoe afgaarne ook, tot krachtdadige maatregelen toevlugt te nemen.

— De laatste tijdingen uit Algiers spreken op dien van het door den maarschalk *Valée* gedaan verzoek, om, uit hoofde van den zwakken staat zijner gezondheid, in het opperbevel van het regentschap vervangen te worden. — Te Algiers was de commissie teruggekomen die men naar Tunis had gezonden, om er remontepaarden aan te koopen, doch die in hare zending niet was geslaagd, dewijl de bey de vergunning voor den aankoop geweigerd had, zoo men dacht uit vrees van daardoor de Porte te mishagen, van welke hij eerstdaags een gezant, *Osman*-pacha, verwachtte. Omstreeks Gooe man ongeregelde kavallerie en verscheidene regimenten gesoldeerde infanterie waren te Tunis vereenigd, dat den gezant, die aan den bey een verbeyvis van wege den Sultan overbragt, bij zijne komst te ontvangen.

— Men heeft heden berigten uit Madrid tot den 21sten dezer, doch zij houden weinig bijzonders. De kamer der gedeputeerden hield zich nog bezig met de wet op de buitengewone oorlogs-contributie en had omtrent een dertigtal artikelen van het ontwerp afgehandeld. — De nieuwe fransche gezant, hertog *van Fezensac*, zou eerst den 17den van Burgos, waar hij zich dus vrij lang opgehouden heeft, over Valladolid, naar Madrid vertrekken. In de dagbladen van Cadix werd sterk over de [illegible] geklaagd.

Van de Spaansche grenzen of van het [illegible] wordt heden niets naders gemeld.

— Ofschoon de maandelijksche verevening ter beurse weder begint te naderen, merkt men volstrekt geen variatie op in den koers der fransche fondsen. Zij houden zich steeds op dezelfde hoogte. In de spaansche rente was heden nog al aanvraag, zoodat de Ardoins iets meer golden. De Haitische leening was daarentegen dalende en deed niet meer dan 456. Men verwacht dat de aandeelen op de kleine spoorwegen, na de aanbieding van de beide groote spoorwegtijnen naar Havre en Orleans, allengs achteruit zullen gaan. De notering was heden (28 *Mei*): 5 pCt. 109,50; 3 pCt. 81,15; Nap. f. 100,70; Sp. Ardoin 22½; Rom. L. 101¼.

Duitschland.

Frankfort, den 27sten Mei.

Z. M. de Koning van Wurtemberg is in den avond van den 23sten met zijne beide oudste dochters te Berlijn aangekomen, alwaar hij op zijn uitdrukkelijken wensch, alleen door zijnen gezant te Berlijn, den graaf *von Bismarck*, in het voor hoogstdenzelven gereed gemaakt hotel ontvangen werd. Den volgenden dag heeft hoogstdezelve een bezoek bij den Koning van Pruissen afgelegd.

Den 23sten zijn de korps-manoeuvres van de in den omtrek van Berlijn verzamelde troepen ten einde gelooopen. De artillerie heeft daarbij eene uitstekende rol gespeeld en de algemeene bewondering gewekt door hare snelle en naauwkeurige manoeuvres. De Prins *August*, de chef der pruissische artillerie, heeft na [illegible] loop een luisterrijk diner gegeven. Des avonds woonden de hooge personen de voorstelling in den schouwburg bij, waarin bij den Keizer van Rusland werd gesoupeerd. Op den 24sten, [illegible] waarzijdag, werd eene plegtige godsdienstoefening gehouden, die door al de vorstelijke personen werd bijgewoond. Des middags was er groot familie-diner op Charlottenburg.

Z. M. de keizer van Rusland heeft bij hoogstdezelfs komst te Berlijn, Z. K. H. den Erfprins *von Oranje*, die reeds [illegible] kolonel van een russisch regement was benoemd, tot [illegible] generaal verleend. Voorts heeft de Keizer Prins [illegible]

des konings van Pruissen, bij de manoeuvres tot chef van een russisch regiment benoemd, hetwelk zich onder zijne aanvoering, gedurende den bevrijdingsoorlog, in den slag bij de Katsbach zoo dapper heeft gedragen.

— Uit Weenen schrijft men, dat de keizer van Oostenrijk den 22sten dezer het Lustslot Schönbrunn weder zou betrekken. Voorts meldt men uit Weenen, dat de keizer het landgoedje en de herberg, die *Andreas Hofer* in het Passeyer-dal bezat, toen hij met zijne Tirolers, uit trouw voor zijnen wettigen Vorst, de reuzenmagt van *Napoleon* bestreed, en daarvoor het leven liet, aangekocht, en tot een leengoed verheven heeft, waarmede ten eeuwigen dage een afstammeling en naamgenoot van *Hofer* zal worden bekleed. Het geslacht van dien braven Tiroler is reeds voor lang tot den adelstand verheven.

— De aartshertogin van Parma, *Maria Louisa*, is den 20sten op hare reis naar Weenen te Innspruck doorgekomen.

— Uit Bazel wordt van den 21sten Mei geschreven, dat men aldaar het berigt had bekomen van eene soort van omwenteling, die in het eene gedeelte van het kanton Wallis, Neder-Wallis geheeten, uitgebroken was. De bijzonderheden omtrent den tijd en de wijze waarop die omkeering was tot stand gebragt, ontbraken intusschen nog, doch zooveel bleek dat op verscheidene plaatsen van de valleijen van Neder-Wallis vrijheidsboomen zijn geplant, en dat de opstand eene geheele gelijkstelling van de onderscheidene deelen van het kanton Wallis, alsmede de intrekking van de door den bisschop genoten wordende staatkundige voorregten beoogt. Het te zamen treffen dezer beweging met de verwarring in Schwyz wordt verder in dit berigt gezegd is welligt geenszins toevallig. Gelukt het de fransch sprekende bewoners van Neder-Wallis om zich tegen hunne Duitsche medeburgers te handhaven, of met andere woorden voortdurende onlusten in het land aan te stoken, dan moet het voorzittend kanton tusschen beiden treden. Welligt wordt dan, even als ten aanzien van Schwyz plaats heeft, de staatsregeling van Wallis opgeheven en de regering aldaar ontbonden, terwijl er ten slotte alle uitzigt is, dat de Zwitsersche Landdag zich voor Neder-Wallis zal verklaren. Het moge dus toeval of berekening zijn, de dalbewoners van de laatste landstreek hebben geen beter tijdstip, dan het tegenwoordige, voor de uitvoering van hun sedert lang gekoesterd ontwerp kunnen uitkiezen."

Omtrent de gebeurtenissen in Schwyz vernemt men thans, dat de door het voorzittend kanton Luzern daarheen afgezondene commissarissen den 16den Mei te Kussnacht zijn aangekomen, en voornemens zijn, om van oord tot oord te reizen, ten einde de wenschen der onderscheidene partijen in Schwyz te leeren kennen en later eene daarmede overeenkomstige beslissing tot stand te brengen. Van de zijde van het Eedgenootschappelijk bewind is, onder dagteekening van den 19den Mei, een antwoord ingezonden op de protestatie van den Landammann en raad van het kanton Schwijz tegen de bemoeijenissen van dat bewind met de zaken van het kanton. Ook dit stuk is in eenen zeer gematigden geest gesteld. Intusschen heeft het nieuwe Zwitsersche kanton Stad Bazel een geschrift in het licht gegeven, waarbij het zich met de zoo even vermelde protestatie van den Landammann en raad van Schwijz vereenigt.

Uit de onderscheidene thans plaats hebbende gebeurtenissen schijnt te blijken, dat de verwarring en oneenigheden, waaraan sommige streken van Zwitserland thans weder ten prooi zijn, de strekking tot het nog weder splitsen van eenige kantons aldaar zal hebben, hetgeen de inwendige kracht van het gemeenebest zeer zeker wel niet versterken zal.

— De *Augsburger Zeitung* deelt berigten uit Alexandrie tot den 7den Mei, mede, als wanneer men daar tijdingen uit Beyrut had ontvangen, welke de geheele onderdrukking van den opstand der Druzen bevestigden. De opstandelingen hadden tot vier onderscheidene malen de Egyptische troepen aangevallen, maar waren telkens met verlies afgeslagen. Na de grootste nederlagen hadden de opstandelingen eenige hunner hoofden naar *Ibrahim*-pacha gezonden om over eene schikking te onderhandelen, doch deze had van niets willen hooren, de afgezanten te verstaan gevende dat de beurt om aan te vallen thans aan hem gekomen was; den opstandelingen was toen geen ander middel overgebleven, dan de wapenen neêr te leggen en zich te onderwerpen. Zoover luidden de berigten, wat de verdere handelingen van *Ibrahim* ten opzigte van de overwonnenen hadden men nog niets vernomen.

In Egypte waren de heffingen van krijgsvolk sedert deze tijdingen geschorst. Men verwachtte uit Sennaar de vier regimenten terug, die tegen Kordofan waren opgetrokken. Men zeide, dat dezelve tot den arbeid van eenen straatweg van Rosette naar Damiate zouden gebruikt worden. Op dit oogenblik werden in Egypte bijna 50,000 mengelingen voor den kanaalbouw gebruikt, waarvan men zich later, door bevochtiging der landerijen, de grootste voordeelen voor den landbouw beloofde. — In den laatsten tijd hadden zich weder eenige pestgevallen op de schepen en in het arsenaal vertoond. Ook te Jaffa waren weder pestgevallen voorgekomen.

— Te Weenen waren den 22sten Mei genoteerd: 5 pCt. Met. 107⅞; 4 pCt. 101½; Bankactien 1466.

Nederlanden.

BREDA, den 30sten Mei.

Bij besluit van Z. M. zijn in deze provincie benoemd tot secretaris der gemeente Geldrop en zes gehuchten *J. H. O. Reillij* en tot secretaris der gemeente Mill en St. Hubert *J. Verstraaten*.

— Z. K. H. de Prins *van Oranje* is den 20, onder den naam van graaf *von Beinrichan*, te Kassel aangekomen, en heeft den 23 de reis naar Berlijn voortgezet, na met de Keurvorstin, zijne tante, bij den Keurvorst Mederegent, op het Lustslot Wilhelmshé, gedineerd te hebben.

— Aanstaanden vrijdag den 31sten dezer, des middags ten drie ure, zullen de president, de vice-president en de leden van den hoogen raad den eed, bij de wet op de zamenstelling der regterlijke magt voorgeschreven, in handen van Z. M. afleggen. Des namiddags ten half drie ure zal Z. Exc. de minister van justitie, als kommissaris des konings, dit hoog regterlijk collegie installeren, in de groote vergaderzaal van het hoog-geregtshof, op het Binnenhof.

— Uit Utrecht schrijft men dat Z. M. bepaald heeft, dat de baron *van der Capellen*, welke benoemd is om hoogstdenzelven bij gelegenheid der krooning van de koningin *Victoria* te vertegenwoordigen, met deszelfs gevolg zal worden overgevoerd door Z. Ms. stoomschip *Phoenix*, en na den afloop der zending met dit stoomschip naar herwaarts zal terugkeeren.

— Het *Amsterdamsch Handelsblad* zegt van zijnen londenschen correspondent het berigt ontvangen te hebben, dat alle de vijf mogendheden, wier gezanten de Conferentie te Londen uitmaken, *eenstemmig* besloten hebben om het traktaat der 24 artikelen met onzen koning te teekenen. Het kabinet van 's Gravenhage zou dienaangaande dezer dagen belangrijke mededeelingen ontvangen hebben, zoodat men zich met goed gevolg mogt vleijen, dat het sluiten van het traktaat tusschen onze regering en die der vijf haven, binnen zeer korten tijd zijn beslag zal krijgen. Verder wordt in dit bijzonder berigt gezegd, dat de tegenwoordige woelingen in België, die zoo zeer afsteken bij het bedaard en vernuftig gedrag van het hollandsche volk, in plaats van de mogendheden vrees aan te jagen, haar met verontwaardiging had vervuld, en dien besluiten om geene verdere toegefelijkheid jegens een land te gebruiken, dat zoo weinig eene plaats in de rij der onafhankelijke staten toont waardig te zijn. Inzonderheid had het kabinet van Oostenrijk zich daaromtrent op eene nadrukkelijke en ernstige wijze verklaard, en dezelfs vast besluit te kennen gegeven van niet te dulden, dat België zich aan de aangegane verpligtingen ten aanzien der 24 artikelen, waarvan het zijn aanzien te danken had, onttrok.

— Uit Vlissingen vernemt men, dat de Nederlandsche marine wederom het verlies van twee harer officieren heeft te betreuren, te weten: de luitenants der zee van de eerste en tweede klasse *Rink Zoutman en von Löbenseld*, die beiden, met de korvet *Hind* uit de Oost-Indien terugkeerende, gedurende eene overtogt zijn overleden, eerstgemelde in de Straat Sunda ten gevolge eener zenuwkoorts in den ouderdom van 58 jaren, laatstgemelde in den noorder Atlantischen Oceaan, in den ouderdom van 25 jaren.

Gisteren is een koerier van Parijs, met depesches voor vorst *Leopold* op het bureau van de buitenlandsche zaken te Brussel aangekomen.

— Te Luik is het pleit, twelk een geruimen tijd aldaar tusschen de leden der twee partijen gevoerd werd, ter zake van de keuze voor een lid in den provincialen raad, eindelijk ten voordeele der liberalen beslist, zijnde de burgemeester der gemeente Tilf, *de heer Neef*, die door het gebeurde bij de komst der missionarissen zijne gemeente, bijzonder bekend is geworden, met [illegible] de Lobgedichten, gekozen geworden.

— Sedert den epoch van de verheffingen te Brussel, heeft deze zijne betrekking van belgisch gezant te Berlijn niet weder opgenomen, en zijn de werkzaamheden der ambassade sedert door den heer *Bastiaens* waargenomen, die in 1833 als legatie-secretaris met den generaal *Goblet* naar Berlijn was vertrokken, doch welke laatstgenoemde het pruissisch gouvernement niet had willen ontvangen. Thans meldt men, dat de bevindingen te Berlijn, waarvan een der secretaris den post van gezant te Berlijn, waarvan een traktement van 54,000 fr. verbonden is, aangeboden hebben, doch hun aanbod van de hand gewezen is.

— Ter Antwerpsche beurs waren gisteren genoteerd: Belg. 12½; O. Met. 106¼; Sp. Ard. 21⅝; Span. 6; Nap. 1. 95⅝; Rom. L. 102; Certif. te Antw. 100⅞; Banz. 80. — Wissel op Amst. en Rott. ½ pCt. verl. kort.

Letterkundige en Wetenschappelijke Nieuwstijdingen.

Duitschland. — De vermaarde sterrekundige en directeur van het observatorium te *Weenen*, von Littrow, heeft, op eenmaal, de vergunning van de keizerlijke regering bekomen, om de diploma's van niet minder dan elf buitenlandsche geleerde genootschappen, die hem het lidmaatschap opgedragen hebben, aan te nemen. — Het beijersche regeringsblad van den 10den dezer houdt eene nieuwe koninklijke verordening over de studien aan de hoogescholen, in het bijzonder die der algemeene wetenschappen. Daarbij worden ten aanzien der vroegere bepalingen omtrent de examen's aan de hoogescholen en den tijd der studien, wezenlijke veranderingen vastgesteld. De gezamenlijke studietijd wordt, zonder onderscheid der faculteiten, op vijf jaren bepaald, waarbij echter de op een lijceum gemaakte studien kunnen gerekend worden. — Te *Karlsruhe* arbeidt men thans aan de oprigting van een nieuw Akademiegebouw, waartoe de benoodigde gelden onlangs door de stenden zijn toegestaan. — Uit *Wurtemberg* schrijft men, dat de onlangs door den minister aan de stenden aangeboden wet omtrent den nadruk (*zie ons Nommer van den 3. II.*) aan vele leden voorkomt, in het algemeen belang van het publiek, nog te veel bescherming aan de schrijvers en uitgevers te verleenen, zoodat zij het verbod van den nadruk, in plaats van op 20 jaren na de uitgave, gelijk de voordragt der regering houdt, op 10 of ten hoogste op 15 jaren wilden bepalen. Het is opmerkelijk, hoezeer de gevoelens in de onderscheidene duitsche staten uiteenloopen. Baden, terwijl men in sommige staten schoolwetten wil invoeren, die de strengste bepalingen wil invoeren, om de regten der schrijvers, ook na derzelver overlijden voor hunne erfgenamen, te handhaven, schijnt men in *Wurtemberg* veeleer geneigd om den nadruk, zelfs ten koste der schrijvers, aan te moedigen, en dat wel niettegenstaande er in den laatsten tijd zooveel klagten tegen den nadruk opgegaan waren, dat een aantal dagbladen zich meenden te moeten verbieden, om voortaan geene dagedrukte werken meer aan te kondigen. — Te *Berlijn* is van wege het bestuur der algemeene policij eene bekendmaking gedaan, dat de koninklijke kabinetsorder van 1833, krachtens welke geen boek- of kunsthandel, geen openbare bibliotheek, boek- of steendrukkerij mag oprigt worden, zonder voorafgaande toestemming der gewestelijke autoriteit, voortaan ook van toepassing is op boekbinders die in gebonden boeken handel willen drijven. De overtreding te dezen aanzien wordt met eene boete van 50 Thlr. of gevangenis bedreigd. Zoo de boekbinder zijnen handel tot boeken in het algemeen wil uitstrekken, is hij bovendien gehouden aan te toonen, dat hij een vermogen van 5000 Thlr. bezit, en behalve een onbesproken gedrag, ook de noodige vakkennis en wetenschappelijke kunde bezit. — De eerste oplage der nieuwe ooftepronkelijke uitgave van Schiller's werken bedroeg 12,000; dezelve was in weinig maanden uitverkocht. Het Cottasche boekhandelhuis te *Stuttgard* maakt nu eene nieuwe uitgave van niet minder dan 72,000 exemplaren bekend; van dit getal waren meer dan 60,000 exemplaren voor het noordelijk *Duitschland* bestemd.

Engeland. — Op den 21sten Mei werd te *Londen* de achtste jaarlijksche algemeene vergadering der Maatschappij ter aanmoediging van aardrijkskunde gehouden. Nadat een voordeelig verslag over den staat der maatschappij was uitgebragt, alsmede verslag gedaan van het overlijden des vorigen beschermers, koning Willem IV, en dat de tegenwoordige koningin Victoria de bescherming des genootschaps op zich had genomen, werden de diensten te binnen gebragt der ondernemende reizigers, door wie in den laatsten tijd de kennis der aardrijkskunde was uitgebreid en die alzoo aanspraak op de erkentelijkheid der Maatschappij hebben. Onder deze behoorden voornamelijk, de kolonel Chesney; het hoofd der expeditie op den *Euphrate*, als hebbende voor de eerste maal in den nieuweren tijd, twee van de vermaardste rivieren in de wereld bevaren; voorts de kapitein Alexander, voor zijnen togt in *Zuid Afrika*, van de *Kaap de Goede Hoop* naar de *Walvischbaai*; de heer W. J. Hamilton, voor zijne onderscheidene reistogten door *Klein-Azie* in de jaren 1836 en 37, gedurende welke vele, nieuwe, geographische berigten werden verkregen; de heeren Drake en Stirson, die met goed gevolg de tot hiertoe nog onbezochte noordelijke kust van *Amerika* tusschen kaap *Barrow* en het uiterste punt dat kapitein Ross bereikte, bereisd hebben; en eindelijk, de heer Schomburgk, door wien een togt langs en op de rivieren *Essequebo*, *Berbice* en *Corentijn* in *Britsch Guiana* werd ondernomen en de kennis van de natuurlijke voortbrengselen dezer rijke en vruchtbare landstreek uitgebreid werd. Voorts werd verslag gedaan van de expeditie nu laatstelijk ondernomen door de heeren Ainsworth en Rassam naar *Kurdistan*, ten einde kennis aan te knoopen met de Nestoriaansche Christenen en de door hen bewoonde landstreek, in de districten *Hakare*, *Julamerik* en *Amadiyah*, waarvoor gezegde reizigers van het genootschap, in overeenstemming met dat tot bevordering van het christendom, eene geldelijke ondersteuning van 300 pd. st. toegekend. — Te *Stourhead*, in *Wiltshire*, is den 19den dezer, in lachtigjarigen ouderdom, overleden de oudheidkundige sir R. Colt Hoare, die een groot deel van zijn leven aan de opheldering der oude britsche geschiedenis besteedde. — Onder de werken die eerstdaags te *Londen* zullen verschijnen, worden aangekondigd een werk van den heer Ainsworth, die als natuurkundige voor het gedeelte der geologie betreffende, de Euphraat-expeditie bijwoonde, getiteld: *Researches in Assyria, Chaldea und Babylonia*, met opheldering der platen; voorts het verhaal eener reis in *Japan* in het jaar 1837.

Frankrijk. — In de zittingen der fransche Akademie van wetenschappen van den 9den en 16den April ll. werd door de heeren Blainville en Arago, een verslag uitgebragt over de wetenschappelijke en natuurkundige resultaten, op de reis rondom de wereld aan boord van de korvet *Bonite*, door de zich aan boord bevindende officieren en geleerden verkregen. Het volgende geeft een kort overzigt van een en ander: De roudreis, zijnde de eerste sedert het jaar 1830, werd volbragt in 631 dagen, waarvan de korvet slechts 151 dagen ten anker lag. Het moet, uit hoofde van dezen korten tijd dat men zich aan land konde bevinden, verwondering baren, dat er zooveel in het vak der zoologie werd verrigt. Onder eene aanzienlijke verzameling van voorwerpen der natuurlijke historie, hebben de natuurkundigen der expeditie vijf zoogdieren medegebragt, die de tijpen van nieuwe soorten uitmaken, welke men nog niet, of slechts zeer onvolkomen kende; bovendien nog een aantal nieuwe species; het getal der opgezette vogelen beloopt 900, tot omstreeks 300 soorten behoorende. Onder de vischen zijn er verscheidene, geschikt om de vreemde Chinesche afbeeldingen, die men veelal voor fabelachtig gehouden heeft, als getrouw aan te merken. De klasse van insecten is insgelijks verrijkt geworden; bijzondere aandacht werd op die soorten besteed welke tot heden meer verwaarloosd waren. De arachniden en schelpdieren zijn aanzienlijk vermeerderd; de talrijke afteekeningen van molusken, zelfs van die tot de mikroskopische soorten behooren, bewijzen, dat men ook in de open zee is werkzaam geweest. 4000 gedane waarnemingen omtrent de temperatuur van het menschelijk ligchaam, hebben het gevoelen bevestigd, dat dezelve met de buiten-atmospheer tot een' zekeren graad rijst en daalt. De phosphorische lichtgeving van de zee is het voorwerp geweest van gedurige naspering, en de diertjes die zulks veroorzaken, zijn zorgvuldig in wijngeest bewaard geworden. Bij alle deze aanwinsten in het vak der natuurlijke historie, moet gevoegd worden eene portefeuille van meer dan 200 teekeningen en talrijke beschrijvingen. Ten opzigte der eigenlijke natuurkunde, heeft men op elk uur van den dag en nacht waarnemingen met den barometer, thermometer en andere werktuigen gedaan. Zevenmaal heeft men proeven genomen met het toestel van den heer Biot, om de gesteldheid van het zeewater op eene groote diepte te onderzoeken en vrij onverwachte resultaten daarmede verkregen; ook de waarnemingen omtrent het aard-magnetismus heeft men niet verzuimd. Een der reizigers, de heer Gaudichaud, heeft zijne zorg aan de plantenkunde besteed en eene groote verzameling van houtsoorten, planten, vruchten, zaden, teekeningen en noté's medegebragt. Nieuwe ontdekkingen in de aardrijkskunde schijnt de *Bonite* niet te hebben gedaan. — Onlangs zijn drie nieuwe soorten van vogelen, die tot heden geheel onbekend waren, van het eiland *Madagascar*, aan het Museum van natuurlijke historie te *Parijs* toegezonden. De heer J. Geoffroy Saint-Hilaire, door wien nopens dezelve, in de zitting der Akademie van wetenschappen van den 9den April, een verslag werd gedaan, heeft deze vogelen den naam gegeven van *Philepitta*, *Oriolia* en *Mesites*.

IETS OVER DE ONGELUKKEN IN *NOORD-AMERIKA*.

In een geacht Engelsch werkblad vinden wij het volgende artikel, ter gelegenheid van den brand der stad Charlestown, in de Vereenigde Staten geplaatst, 't welk ons ter overneming niet onbelangrijk voorkwam, schoon gelukkig in ons land ongelukken als hier vermeld worden, door de meerdere bedachtzaamheid der natie en de wijze maatregelen der regering, geheel vreemd mogen genoemd worden te zijn:

» Daar de openbare aandacht thans bijzonder op Amerika en op de nieuwe zoo gunstig geopende wijze van gemeenschap (de stoombootvaart) met dat land gevestigd is, kunnen wij niet nalaten de gelegenheid waar te nemen, om nogmaals opmerkzaam te maken op die noodlottigheden, welke wij beginnen te gelooven dat bij het Amerikaansche volk eigendommelijk te huis behooren. Sedert wij onlangs op de menigvuldige branden in dat land opmerkzaam maakten, is thans ons op nieuw berigt toegekomen van een ander verlies van drie millioen dollars te Charlestown — eene stad die niet boven de 30 000 inwoners telt. De zoralagen zorgeloosheid der Amerikanen voor het leven en den eigendom is even blijkbaar met opzigt tot hunne vaartuigen op zee, als ten aanzien hunner gebouwen op het land. De thans ontvangen bladen houden het verhaal van betreurenswaardige ongelukken op den Ohio, waarbij *tusschen de honderd en twee honderd menschen het leven verloren!* Dezelfde bladen spreken van andere noodlottige ongevallen op eene kleinere schaal, maar die wij reeds overgroot genoeg zouden houden, indien niet nog grootere rampspoeden dezelve in de schaduw stelden. De treurige geschiedenis van de Charlestowner pakketboot in het vorig jaargetijde, waarbij negentig menschen het leven verloren, is nog niet vergeten, evenmin als het ongeluk der 300 emigrerende Indianen die omstreeks denzelfden tijd aan boord eener boot, welke in eene westelijke rivier te gronde ging, omkwamen. Het jaar te voren werd gekenmerkt door den brand van de *Ben Thirsod*, op de Mississipi, waarbij, zoo wij meenen, meer dan 200 van de passagiers het leven lieten! Ieder jaargetijde kenmerkt zich op die wijs door een of meer dergelijke schroomelijke ongelukken, ongehoord in eenig ander land; terwijl de bladen met zulk eene menigte dergelijken van minder belang gevuld zijn, dat in Europa in het geheel niet, en in Amerika slechts zeer weinig melding daarvan gemaakt wordt. Zoo bijv. werd onlangs de brand van drie stoombooten van New Orleans, in drie regelen vermeld. Wij hebben voor ons eene opmerkelijke opgave, voorkomende in het *Western Magazine* (*Cincinnati*) van het verlies der westelijke booten, dat is op de wateren van den Mississipi, van 1831 tot 1838. Binnen dit tijdstip zijn zes en zestig booten op die wateren buiten dienst geraakt;

onder dit getal komen er slechts vijftien voor, die, als buiten staat om verder dienst te doen, verlaten of gesloopt werden, terwijl de overige een en vijftig door *toevallen* verloren gingen. Wat men onder die toevallen verstaan moet, kan duidelijker blijken, wanneer wij zeggen, dat zeven booten door het ijs verloren werden, vijftien door brand, en negen en twintig door het stooten tegen andere booten en andere ongelukken. De verhouding van de jaarlijksch op dit wijs vernielde booten bedraagt *twaalf ten honderd van het geheel getal.* Wij hebben laatstelijk, naar eene berekening, het verlies aan menschenlevens op stoombooten in de Vereenigde Staten *ieder jaar op 1000 geschat gezien!* Wij spreken niet over het verlies aan goederen en geldwaarde; maar zeker is het, dat aan dusdanige vernieling van menschenlevens niet zonder afgrijzen kan gedacht worden. Wij zien dat de zaak in het congres ter spraak is gekomen en willen hopen dat een perk aan het kwaad gesteld worde. Indien er geen ander middel bestaat, moet de achteloosheid bij de wet tot misdaad verklaard worden, zoals zij dit in zulke gevallen ook met der daad is.

DICTIONNAIRE CLASSIQUE
DES
SCIENCES NATURELLES,

résumant tout les faits présentés par les ouvrages publiés jusqu'à ce jour, augmenté de nombreuses découvertes acquises depuis leur apparition, traitant de l'application générale des sciences naturelles aux arts, à l'agriculture, à la médecine, à l'économie domestique, etc., etc., etc.

DIRIGÉ, MIS EN ORDRE ET COMPLÉTÉ

PAR M. DRAPIEZ.

10 volumes, avec un Atlas de 200 planches gravées et coloriées, représentant des sujets choisis dans les trois règnes, pour aider à la définition des genres ou des espèces.

PROSPECTUS DE L'ÉDITEUR.

L'immense publication, entreprise en 1804 sous le titre de *Dictionnaire des sciences naturelles*, rédigée par l'élite des savans naturalistes français, auxquels s'étaient joints quelques hommes que l'Allemagne et l'Angleterre citeront toujours avec orgueil, fut un de ces ouvrages de haute portée que les éditeurs semblaient ne destiner qu'à l'usage des hommes spéciaux, ou à l'ornement des plus riches bibliothèques. Mais le besoin d'un semblable livre, qui embrassât avec discernement et méthode l'universalité des connaissances naturelles, se fit bientôt sentir dans toutes les classes de lecteurs. Il ne trouva d'obstacles ni dans le nombre des volumes, ni dans leur prix élevé, et l'édition s'écoula rapidement, parlout où se trouve l'instruction, quoique deux ans auparavant eût paru le *Dictionnaire d'histoire naturelle*, en 24 volumes, bien plus à la portée de tout le monde. Ce dernier ouvrage, dont la rédaction pareillement avait été confiée à des hommes d'un mérite supérieur, eut un tel succès, que malgré le grand nombre d'exemplaires auquel il avait été tiré, il fallut le réimprimer en 1816; alors la quantité des matériaux neufs, accumulés dans l'espace de quatorze années, l'agrandit de plus d'un tiers. D'autres publications, plus ou moins volumineuses, parurent en même temps sur l'histoire naturelle et obtinrent également la vogue.

Nous ne parlerons pas des nombreuses réimpressions de Valmont de Bomare et de tous les dictionnaires de moindre importance qui l'ont eu pour sorte. Ces livres sont aujourd'hui si loin du progrès de la science, qu'ils ne doivent plus attendre que l'oubli; mais l'ardeur avec laquelle on les a constamment recherchés, démontre mieux que ne le pourraient faire les phrases pompeuses d'un prospectus, combien l'étude des sciences naturelles est générale et quels charmes elle offre à tous les lecteurs.

Prenons donc pour point de départ, sous le rapport du mérite réel, le dictionnaire connu vulgairement sous le nom de Dictionnaire de Déterville, du nom de l'éditeur. Ce livre, en ouvrant véritablement la carrière, a mérité la reconnaissance des naturalistes comme des gens du monde. Il a présenté avec exactitude et précision les productions si variées, que de tout temps l'on a réparties en trois grandes divisions ou règnes. Il a donné une idée juste de la manière dont pouvaient être distinguées, dans un dictionnaire, des parties qui le sont si nettement dans le vaste ensemble de la nature. On a dit que les sujets n'y étaient qu'effleurés; mais on a reproché au grand dictionnaire des sciences naturelles d'avoir trop dit sur certains articles, et sur d'autres de n'avoir pas dit assez. Un dictionnaire qui, lorsqu'il est bien fait, est l'encyclopédie d'une science spéciale, ne peut pas être un recueil de traités complets.

Le livre que nous annonçons aura l'avantage précieux de venir après de aussi importants essais; d'être fait chez nous et pour nous, comme pour le reste du monde instruit; par un savant dont les travaux sérieux et les profondes études sont pour le public une garantie sérieuse et solide, on voit que nous nommons M. Drapiez. Il a pris à tâche, dans ce travail d'une vie laborieuse, de rechercher jusqu'aux moindres imperfections reprochées aux dictionnaires dont la publication a précédé celui-ci, et nous avons l'espoir fondé qu'il n'encourra aucun des reproches qu'on leur a faits.

M. Drapiez n'a pas la prétention de croire qu'il soit parvenu à la perfection. Nous pouvons toutefois affirmer pour lui, avec assurance, que pas une découverte en histoire naturelle, publiée depuis quinze ans, n'a échappé à ses investigations; que toutes les publications sur cette matière, faites en France, en Angleterre, en Allemagne, en Italie, en Amérique, sur tous les points du globe enfin, par les naturalistes et les voyageurs, ont été soigneusement lues et méditées par lui; que des extraits consciencieux en ont été faits; et qu'ainsi le dictionnaire que nous publions sera de beaucoup plus riche que ses devanciers; car la partie neuve de l'ouvrage dépassera le tiers.

CONDITIONS DE LA SOUSCRIPTION.

Le *Dictionnaire classique des sciences naturelles* paraît en 10 gros volumes, grand in-8°, papier vélin, caractères neufs, conformément aux deux volumes qui viennent d'être terminés, et dont ils joints le spécimen.

Il y aura 40 livraisons de 4 à 500 planches gravées en taille-douce et coloriées avec les plus grands soins.

Prix de chaque volume: *f* 7,—, pour les souscripteurs.

Prix de la livraison de planches: 75 Cent. *idem.*

2 volumes et 8 livraisons de planches ont paru.

Tous les trois mois environ, il paraîtra 1 volume et 4 livraisons de planches.

Après la publication du 3me volume le prix sera augmenté.

On Souscrit, à *Bréda*, chez BROESE & COMP., et leurs Correspondans.

Ter Amsterdamsche Beurs van gisteren (29 Mei) waren genoteerd: Ned. Werk. Schuld 2½, pCt. 54⅜; dito 5 pCt. 101 5/16; Kasbs. *f* 24⅞ ⅝; Amort-Synd. 95⅝; Handelm. 186⅝ ⅝, 187; dito 5 pCt. 99¼, Ardoin 85 2 21/16 5/8; coupons Mei 1858, 16¾ ⅝; Pruys 5⅛; Metall. 102⅝; Peruan. 14⅜; Braz. 81⅛.

*** Te *Amsterdam* is op den 26 Mei bevallen [illegible] DOCHTER, MARIA LAMM, Echtgenote [illegible] LAND, Kapitein bij de 12e Afdeeling [illegible]

VOOR HET RIJK.

Amortisatie-Syndicaat.

Administratie der Domeinen, Wegen, Kanalen, enz.

PROVINCIE NOORD-BRABANT. KANTOORSCHIP BREDA. DERDE DISTRICT.

VERPACHTING VAN

GRASGEWAS.

De AGENT van het Domein te *Breda*, als daartoe behoorlijk geautoriseerd, zal, op Donderdag den 5 Juny 1858, des voormiddags om tien uren, ten Huize en Herberge van J. VAN ALPHEN, in *den Zandberg*, buiten de Ginnekepoort te *Breda*, en ten overstaan van den Notaris Mr. F. R. VAN NAERSSEN, residerende te *Breda*, publiek Verpachten:

Het GRASGEWAS van de Escarpen der Vesting *Breda*, in 24 perceelen verdeeld, ten zulke voor het seizoen van 1858.

De Kondition van Verpachting liggen ten Kantore van den Agent voor een ieder ter lezing.

De Agent voornoemd,
M. SMITS.

VASTE GOEDEREN,
onder NIEUW-GASTEL.

De Notaris J. ALDER, residerende te *Bergen-op-Zoom*, zal publiek presenteren te Verkoopen:

1°. Eene kapitale HOFSTEDE, met bijbehorende GEBOUWEN, HOF, WERF, BOOMGAARD, ZAAI- en WEILANDEN, te zamen groot 31 Bunders, 41 Roeden, 10 Ellen.

2°. Een perceel WEI- en twee perceelen ZAAILAND, te zamen groot 5 Bunders, 76 Roeden, 60 Ellen.

3°. Eene kapitale HOFSTEDE, met bijbehorende GEBOUWEN, HOF, WERF, BOOMGAARD, ZAAI- en WEILANDEN, te zamen groot 31 Bunders, 56 Roeden, 60 Ellen.

4°. Een HOEFJE, met aanhoorige GEBOUWEN, HOF, WERF, ZAAI- en WEILANDEN, te zamen groot 16 Bunders, 55 Roeden, 50 Ellen.

5°. Een perceel ZAAILAND, groot 1 Bunder, 45 Roeden, 70 Ellen.

6°. Eene partij DIJKS van *Nieuw-Gastel*, groot 2 Bunders, 30 Roeden, 60 Ellen.

7°. En eindelijk een perceel GOR of HOOILAND, genaamd *Kaas en Brood*, groot 3 Bunders, 27 Roeden, 80 Ellen.

Alles staande [illegible] bij het *Stamperegt*.

De twee eerste Koopen zijn verhuurd voor *f* 550,— de 5 laatste te zamen voor *f* 650. Vrij geld jaarlijks.

De Verkoop zal ook in massa geschieden.

De Verkoopen zullen gehouden worden in het Logement de *Prins van Oranje*, te *Bergen-op-Zoom*, bij den Heer A. DE BRUIJN, op Zaterdag den 26. dezer en 10. July, 1858, beide des avonds ten 6 ure.

Nadere onderrigting te bekomen ten Kantore van bovengenoemden Notaris, te *Bergen-op-Zoom*, Wijk H., N°. 153.

ZIET HET VOORT.